

Олександр Міхно,

директор Педагогічного музею України

Київ

amihno@ukr.net

ОНЛАЙН-ПРОЄКТ «ПЕДАГОГІЧНА МАПА КИЄВА»: МЕТА, КОНТЕНТ, ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

Онлайн-діяльність українських музеїв значно активізувалася у 2020–2021 рр. внаслідок карантинних обмежень і прискорилася з початком гарячої фази російсько-української війни у лютому 2022 р. Однією із форм реалізації стратегії онлайн-діяльності Педагогічного музею України є створення онлайн-проектів. З січня 2022 р. на офіційних сторінках музею у соціальних мережах «Фейсбук» та «Інстаграм» реалізується онлайн-проект «Педагогічна мапа Києва», мета якого – презентувати київські локації, присвячені видатним педагогам та культурно-освітнім діячам. Кінцевим результатом проекту стане створення інтерактивної «Педагогічної мапи Києва» на сайті музею <http://pmu.in.ua/>. Проміжні висновки реалізації проекту: 1) його контент може стати джерелом для досліджень з історії освіти, 2) проект є актуальним у зв'язку з процесами декомунізації та деколонізації і пов'язаним з цими процесами перейменування вулиць, 3) проект є реальним внеском Педагогічного музею України у реалізацію сучасної офіційної політики пам'яті.

Ключові слова: онлайн-проект, історія освіти, колективна пам'ять, політика пам'яті, міський простір, Педагогічний музей України

Педагогічний музей України має стратегію онлайн-діяльності, яка реалізується з 2019 р., і базується передусім на системній роботі з оцифрування фондів музею¹. Важливим результатом цієї діяльності є різноманітні онлайн-проекти, реалізація яких має два взаємопов'язані завдання: 1) збереження аудиторії та підтримка суспільного інтересу (для цього музей використовує соціальні мережі та офіційний сайт), 2) розширення культурно-освітніх та інших послуг музею, які надаються онлайн, і, як наслідок, залучення нової аудиторії.

У січні 2022 року музей розпочав онлайн-проект «Педагогічна мапа Києва», мета якого – презентувати київські локації (вулиці, пам'ятники, меморіальні дошки), присвячені видатним педагогам та культурно-освітнім діячам, розповісти про вшанування пам'яті українських педагогів у міському просторі Києва.

Сьогодні у Києві є 2061 вулиця, 532 провулки, 59 площ і майданів. В результаті реалізації онлайн-проекту буде встановлено, скільки з них присвячено педагогам. Кінцевий результат проекту: створення інтерактивної «Педагогічної мапи Києва» на сайті музею <http://pmu.in.ua/>.

Проект реалізується на сторінках музею у соціальних мережах Фейсбук та Інстаграм з періодичністю 2 рази на місяць (хештег #Педагогічна_мапа_Києва). Кожен допис містить стислу інформацію про педагога, на честь якого в Києві названо ту чи

¹ Міхно О.П. Особливості реалізації стратегії онлайн-діяльності Педагогічного музею України // Неперервна педагогічна освіта XXI століття: зб. матеріалів XIX Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П. Рудницької / [Наук. ред.: Г.І. Сотська, М.П. Вовк]. Вип. 5 (17). Київ, 2022. С. 67–70 (online). Режим доступу: <https://cutt.ly/0G4QLGZ> [Дата звернення 30.09.2022].

іншу локацію, відкрито меморіальну дошку чи пам'ятник, присвоєно ім'я навчальному закладу. Графічний макет проєкту містить схематичну карту Києва, позначку локації на карті та її опис, портрет педагога, про якого йдеться в дописі.

Перший допис проєкту про вулицю Олени Пчілки було опубліковано 29 січня 2022 р. Станом на 1 листопада 2022 р. в межах проєкту опубліковано 19 дописів про київські вулиці, які носять імена Олени Пчілки, Костянтина Ушинського, Омеляна Поповича, Якова Шульгина, Миколи Пирогова, Івана Мар'яненка, Антона Макаренка, сім'ї Шовкоплясів, Зої Гайдай, Григорія Світлицького, Миколи Лисенка, Володимира Підви-соцького, Володимира Науменка, Софії Русової, Павла Тутковського, Володимира Дурдуківського, Василя Сухомлинського, Михайла Кравчука, Якова Степового.

Згідно зі статисткою Фейсбуку, охоплення дописів проєкту станом на 1 жовтня 2022 р. становило близько 50 тис. осіб, а залучення, тобто вподобання, коментування і поширення, – понад 2 тис. осіб.

З початком гарячої фази російсько-української війни та введенням воєнного стану Педагогічний музей України ні на день не припиняв свою діяльність в інтернет-просторі й став своєрідним медіаресурсом. А онлайн-проєкт «Педагогічна мапа Києва», користуючись великою популярністю серед підписників музею у соцмережах, знайшов своє втілення також у формі вебінарів. У березні-червні 2022 р. спільно з Інститутом післядипломної освіти Київського університету Бориса Грінченка було проведено 9 вебінарів «Педагогічні вулиці на мапі Києва»: «Провулок Івана Мар'яненка» (21.03.2022); «Вулиця Миколи Пирогова» (31.03.2022); «Вулиця Костянтина Ушинського» (14.04.2022), «Вулиця Антона Макаренка» (28.04.2022), «Вулиця Сім'ї Шовкоплясів» (12.05.2022), «Вулиця Зої Гайдай» (26.05.2022), «Вулиця Григорія Світлицького» (02.06.2022), «Вулиця Омеляна Поповича» (09.06.2022). «Вулиця Олени Пчілки» (16.06.2022). Учасниками вебінарів стали близько 250 освітян, науковців, бібліотечних працівників та тих, кого цікавить історія освіти, історія й топоніміка міста Києва.

Про проміжні результати реалізації проєкту науковці музею впродовж 2022 р. доповідали на кількох науково-науково-практичних заходах:

– «Онлайн-проєкт “Педагогічна мапа Києва”: вулиця Олени Пчілки» – доповідь директора музею Олександра Міхна та доцента Інституту післядипломної освіти Київського університету Бориса Грінченка Оксани Матвійчук на VII Всеукраїнських Косачівських педагогічних читаннях «Освіта та виховання в родині Косачів. Педагогічне краєзнавство: стратегічні орієнтири сучасного освітнього процесу» (23.06.2022, Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти);

– «Реалізація онлайн-проєкту “Педагогічна мапа Києва”» – доповідь О. Міхна та О. Матвійчук на XI Всеукраїнській науковій онлайн-конференції «Київ і кияни в соціокультурному просторі України XIX – початку XXI ст.: місто як інформаційно-комунікаційний осередок» (25.05.2022, Київський університет імені Бориса Грінченка);

– «Вплив російсько-української війни на реалізацію онлайн-проєкту “Педагогічна мапа Києва”» – доповідь О. Матвійчук на Міжнародному круглому столі «Музейна педагогіка в умовах воєнного стану» (26.05.2022, Міністерство освіти і науки України, Міністерство культури та інформаційної політики України, НАН України, НАПН України, Мала академія наук України).

Результати реалізації проєкту впродовж січня-жовтня 2022 р. дають підстави для кількох проміжних висновків.

По-перше, онлайн-проєкт «Педагогічна мапа Києва» може стати цікавим джерелом для дослідження з історії освіти, зокрема дослідження колективної пам'яті про

шкільне минуле (коли і чому іменами саме цих педагогів названі вулиці, навчальні заклади? це визнання професіоналізму і соціального статусу педагогів, намагання підвищити престиж педагогічної праці чи існують інші критерії? чи називають іменами педагогів вулиці зараз?). Це надзвичайно цікавий ракурс історико-педагогічного дослідження. Однак, такі узагальнення можна буде зробити лише за підсумками проєкту, який може бути тривалим.

По-друге, цей проєкт є актуальним у зв'язку з процесами деколонізації та деколонізації і пов'язаним з цими процесами перейменуванням вулиць і демонтажем пам'ятників і пам'ятних дошок. «Забуття», «забування» є невід'ємною частиною пам'яті, наслідком публічного використання минулого (стирання певних подій на основі політичних змін, руйнування або переміщення пам'ятників та меморіальних дошок, присвячених відомими особам).

По-третє, проєкт є реальним внеском Педагогічного музею України у реалізацію сучасної офіційної політики пам'яті. Йдеться про Постанову Верховної Ради України від 17 грудня 2021 року № 1982-IX «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022–2023 роках» (п. 4. Рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики України забезпечити організацію у закладах культури тематичних виставок, експозицій та інших заходів, присвячених пам'ятним датам і ювілеям 2022–2023 років) та про Рішення Київської міської ради від 15.04.2022 № 4567/4608 «Про відзначення на території Києва пам'ятних дат та ювілеїв у 2022 році» (п. 2. Організація інформаційних тематичних, навчально-виховних, культурно-мистецьких, інших заходів у навчальних закладах та закладах культури, спрямованих на донесення інформації про події та особи, пов'язаними із зазначеними пам'ятними датами і ювілеями).

Підсумовуючи, зауважимо, що в умовах воєнного стану, в час випробувань для нашої країни і нації, науковці Педагогічного музею України продовжують реалізацію онлайн-проєкту «Педагогічна мапа Києва». Використовуючи національну педагогічну спадщину, музей інтерпретує історію української освіти відповідно до сучасності і таким чином впливає на формування громадської думки, підтримує моральний дух українців, показує, за що ми боремося.

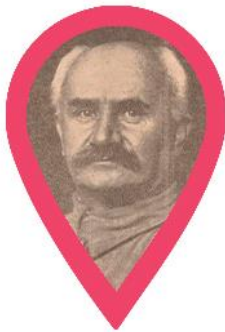
ПЕДАГОГІЧНА МАПА КИЄВА

ПЕДАГОГІЧНИЙ
МУЗЕЙ
УКРАЇНИ

Вулиця Володимира Дурдуківського

вулиця у Святошинському районі
м. Києва,
селище Біличі

Володимир Дурдуківський

(1874-1938),
український педагог

Іл. 1. Графічний макет онлайн-проєкту «Педагогічна мапа Києва». Автор – Андрій Онищук

Oleksandr Mikhno,

Director of the Pedagogical Museum of Ukraine

Kyiv

amihno@ukr.net

ONLINE PROJECT «PEDAGOGICAL MAP OF KYIV»: PURPOSE, CONTENT, IMPLEMENTATION FEATURES

The online activity of Ukrainian museums significantly intensified in 2020–2021 due to quarantine restrictions and accelerated with the start of the hot phase of the Russian-Ukrainian war in February 2022. One of the forms of implementing the online activity strategy of the Pedagogical Museum of Ukraine is the creation of online projects. From January 2022, the online project "Pedagogical Map of Kyiv" will be implemented on the official pages of the museum in the social networks "Facebook" and "Instagram", the purpose of which is to present Kyiv locations dedicated to outstanding teachers and cultural and educational figures. The final result of the project will be the creation of an interactive "Pedagogical Map of Kyiv" on the museum's website <http://pmu.in.ua/>. Intermediate conclusions of the project implementation: 1) its content can become a source for research on the history of education, 2) the project is relevant in connection with the processes of decommunization and decolonization and the renaming of streets connected with these processes, 3) the project is a real contribution of the Pedagogical Museum of Ukraine in the implementation of modern official policy of memory.

Keywords: online project, history of education, collective memory, politics of memory, urban space, Pedagogical Museum of Ukraine